

Rachunkowość w zarządzaniu jednostkami gospodarczymi

» » » *Wiktoria Pilarska, Wiktoria Rosolska, Zuzanna Spólnik*

Rola sprawozdawczości finansowej i systemów IT w prezentowaniu zrównoważonego rozwoju

Wprowadzenie

Wobec podmiotu gospodarczego stawiane są coraz większe wymagania środowiskowe, społeczne i ładu korporacyjnego, wynikające z rosnącego znaczenia zrównoważonego rozwoju. Koncepcja ta obejmuje nie tylko efektywność ekonomiczną, ale także odpowiedzialność za środowisko naturalne i społeczne otoczenie działalności gospodarczej. W tym kontekście sprawozdawczość nie ogranicza się już wyłącznie do prezentowania wyników finansowych, lecz coraz częściej obejmuje również raportowanie niefinansowe, w szczególności w zakresie ESG. Kluczowe znaczenie dla przejrzystości i porównywalności takich danych zyskują nowoczesne systemy informatyczne, które wspierają gromadzenie, przetwarzanie i prezentację informacji zrównoważonego rozwoju. Badania nad rolą sprawozdawczości finansowej i wykorzystaniem technologii IT w raportowaniu ESG są zatem istotne dla zrozumienia, w jaki sposób organizacje mogą skutecznie komunikować swoje działania interesariuszom oraz podejmować decyzje strategiczne z perspektywy długoterminowego rozwoju.^{7,10}

Cel i hipoteza badawcza

Celem badania jest określenie roli sprawozdawczości finansowej w prezentowaniu działań organizacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania systemów informatycznych w raportowaniu ESG.

Do tak sformułowanego celu badania określono **hipotezę badawczą** o brzmieniu: Zastosowanie zaawansowanych systemów informatycznych w procesie raportowania finansowego i niefinansowego (ESG) pozytywnie wpływa na jakość i przejrzystość informacji dotyczących zrównoważonego rozwoju prezentowanych przez organizację.

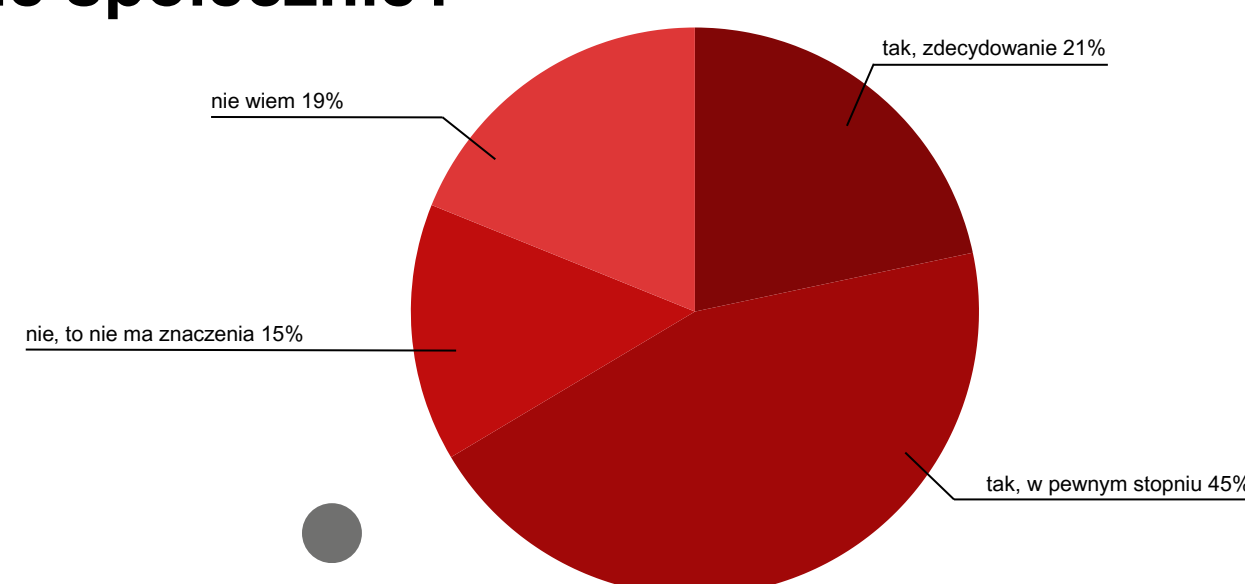
Metoda badawcza

W badaniu została zastosowana metoda przeglądu literatury przedmiotu oraz sporządzono ankietę, która została przygotowana za pomocą formularza Microsoft Forms. W okresie od marca 2025 roku do kwietnia 2025 roku zebrano łącznie sto czterdzieści trzy odpowiedzi. Kwestionariusz ankietowy skierowano do interesariuszy zewnętrznych. Badanie ankietowe zostało podzielone na dwie części: metryczkę i pytania zamknięte. Ankieta zawierała łącznie dwadzieścia cztery pytania. Spośród nich, w sposób tendencyjny, zostało wybranych szesnaście pytań, które następnie zostały opracowane.

Wyniki badania

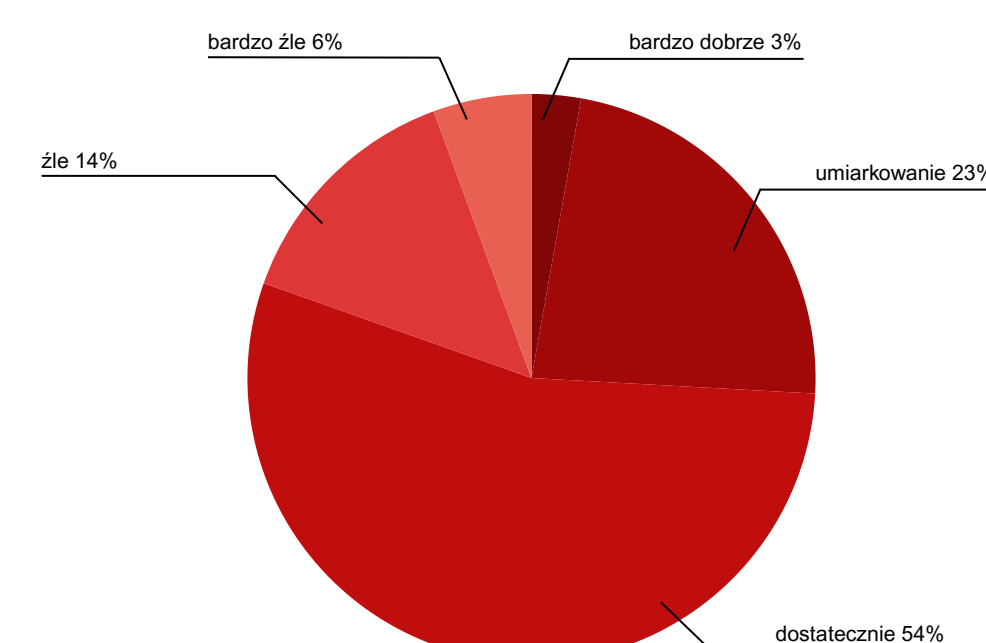
Spośród wszystkich pytań na szczególną uwagę zasługują:

1. Czy uważa Pani/Pan, że podmioty gospodarcze, które przedstawiają raporty o zrównoważonym rozwoju, są bardziej wiarygodne i odpowiedzialne społecznie?

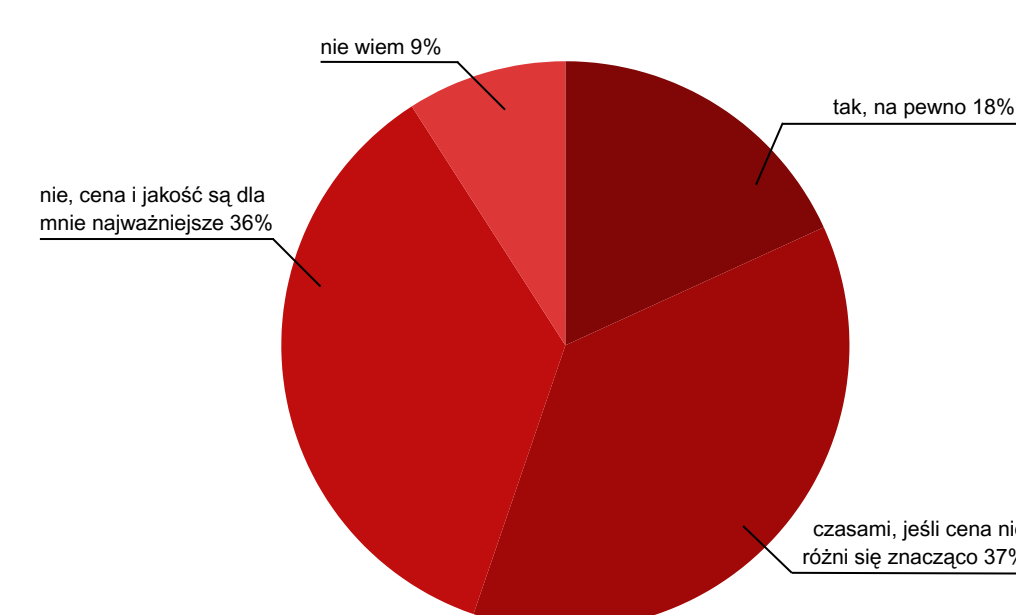
Zdecydowana większość respondentów oceniła pozytywnie wiarygodność i odpowiedzialność społeczną jednostek gospodarczych. Jednak prawie połowa badanych jedynie w pewnym stopniu potwierdzała tę opinię. Może wynikać to ze zjawiska greenwashingu, które polega na tym, że przedsiębiorstwa wprowadzają do swojej oferty produkty „bardziej” ekologiczne, a w rzeczywistości tylko na takie wyglądające³.

2. Jak ocenia Pani/Pan jakość dostępnych raportów zrównoważonego rozwoju na rynku?

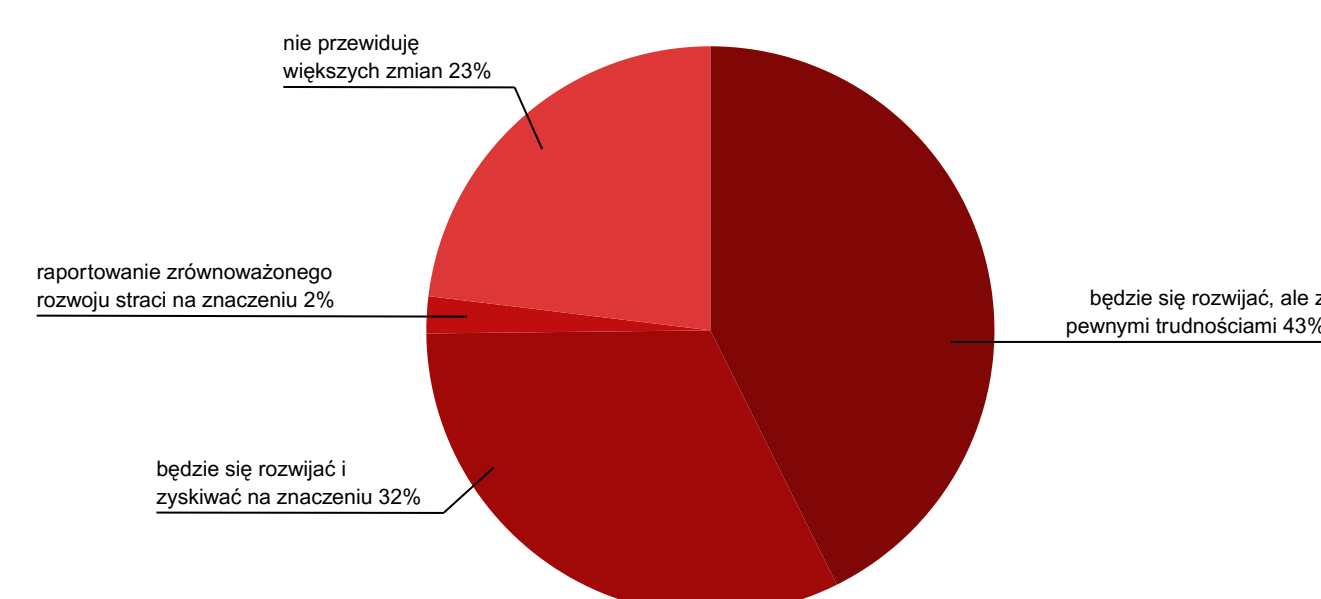
Z uzyskanych wyników można wywnioskować, że podmioty gospodarcze, mając na uwadze zdanie interesariuszy, powinny przywiązywać większą wagę do poziomu publikowanych przez nie raportów, gdyż ponad połowa badanych oceniła jakość dostępnych raportów zaledwie jako „dostateczną”.

3. Czy w przypadku dwóch produktów o podobnej jakości i cenie wybiera Pani/Pan ten, który pochodzi od podmiotu gospodarczego bardziej zaangażowanego w zrównoważony rozwój?

Ponad połowa interesariuszy, mając do wyboru dwa produkty o podobnej jakości i cenie, wybrała ten, który pochodził od podmiotu gospodarczego bardziej zaangażowanego w zrównoważony rozwój. Dla pozostałej części respondentów najważniejsze były jakość i cena produktu.

4. Jak ocenia Pani/Pan przyszłość raportowania zrównoważonego rozwoju?

Z odpowiedzi wynika, iż aspekty związane ze zrównoważonym rozwojem będą cieszyć się coraz większym zainteresowaniem. Jednakże pewna grupa osób ankietowanych nie przewidywała większych zmian. Niewielki odsetek badanych spekulował, że raportowanie zrównoważonego rozwoju straci na znaczeniu w przyszłości.

Podsumowanie

Cel przeprowadzonego badania naukowego został zrealizowany. Uzyskane wyniki pozwalają na przyjęcie sformułowanej hipotezy. Mimo iż respondenci zauważyli pewne mankamenty w raportach udostępnianych przez jednostki gospodarcze, to kwestie związane z raportowaniem zrównoważonego rozwoju były dla nich istotne. Ankietowani oczekiwali dalszego ich rozwoju i zyskiwaniu na znaczeniu. Według badanych podmioty gospodarcze raportujące działania związane ze zrównoważonym rozwojem są bardziej rzetelne i wiarygodne, a także odpowiedzialne społecznie. Respondenci chętnie wybierali produkty pochodzące od jednostek gospodarczych respektujących kwestie środowiskowe i klimatyczne.

Kontakt

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
Wiktoria Pilarska, wiktoria111205@wp.pl
Wiktoria Rosolska, rosolska05@wp.pl
Zuzanna Spólnik, zuzannaspólnik@wp.pl

Bibliografia

- ¹ Bek-Gaik B.: Sprawozdawczość zintegrowana—wybrane problemy, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2015, 873, 479-491.
- ² Dyląg R., Puchalska E.: Raportowanie zagadnień środowiskowych i społecznych, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości tom 75 (131), SKWP, Warszawa 2014, s. 23–45.
- ³ Kantor A.: Zwodnicze praktyki przedsiębiorstw a zachowania konsumentów w świetle koncepcji zrównoważonego rozwoju, Academic Review of Business and Economics 5, 1-18, 2023.
- Kawacki M.: Sprawozdawczość spółek w zakresie zrównoważonego rozwoju, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, 2023.
- ⁵ Krasodomska J., Zarzycka E., Dobija D.: Czynniki determinujące raportowanie przez przedsiębiorstwa informacji o działaniach na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, 46(3), 99-118, 2022.
- ⁶ Opalińska P., Krokowska-Paluszak M., Łukowski A., Błasiak A., Wierzbicka A., Skorupski M.: Stan wiedzy o zrównoważonym rozwoju w Wielkopolsce - czy edukacja jest potrzebna?, Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej w Rogowie, 2018, R. 20. Zeszyt 55 / 1 / 2018.
- ⁷ Sadowski T.: Raportowanie zrównoważonego rozwoju. Szanse i wyzwania nie tylko dla dużych przedsiębiorców, Europejski Przegląd Prawa i Stosunków Międzynarodowych, Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji w Warszawie, nr 3/2023/67, 2023.
- ⁸ Szczepankiewicz E.: Informacje tworzące wartość rynkową w raportowaniu biznesowym, Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, 2013.
- ⁹ Śnieżek E., Wiatr M.: Zintegrowane raportowanie biznesowe przedsiębiorstwa społecznie odpowiedzialnego w dobie zrównoważonego rozwoju, Studia Prawno-Ekonomiczne, (XCI (91)/2), 397-410, 2014.
- ¹⁰ Szycha A.: Rola wytycznych UNCTAD-ISAR w monitorowaniu realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju przez przedsiębiorstwa, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, 46(1), 67-99, 2022.
- ¹¹ Węgrzyńska M.: Użyteczność informacji w sprawozdaniu spółek z branży rolno-spożywczej, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, 2023.
- ¹² Węgrzyńska M.: Zielona rachunkowość, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, 2013.